

Sujuvampaa yhteistyötä vammaisneuvoston kanssa

Nothing about us without us, Sitra LAB 2021

SAMS

OSANA

SITRA LAB

Mikä Sitra Lab?

Sitra Lab on Sitran oma tulevaisuuslaboratorio, jossa koulutetaan muutoksentekijöitä, autetaan organisaatioita ja yhteisöjä hyödyntämään uusia lähestymistapoja sekä puhutaan muutoksen tekemisen puolesta. Kaiken tekemisen taustalla on vahva ajatus siitä, että tulevaisuus tarvitsee tekijänsä, ja muutoksen tekemistä voi oppia.

Vad är Sitra Lab?

Sitra Lab är Sitras eget framtidslaboratorium som utbildar förändringsaktörer, hjälper organisationer och gemenskaper att utnyttja nya angreppssätt och talar för en förändring. Bakom all verksamhet ligger en stark tanke om att framtiden behöver människor som skapar den och att man kan lära sig att skapa en förändring

SITRA LAB 3: DEMOKRATIAN KAPEIKOT

- Koulutusohjelma pohjautuu tulevaisuus-, systeemi- ja muotoiluajatteluun.
- Lab 3 vuonna 2021 pureutuu demokraattisen osallistumisen eriarvoistumiseen. Suomessa on valtava määrä ihmisiä, jotka haluavat vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin, mikäli se mahdollistetaan.
- 10 eri tiimiä, joilla kohderyhmänsä:
  - ⇒ Vammaiset henkilöt ja vammaisneuvostot

SITRA LAB 3: TRÅNGA PASSAGER I DEMOKRATIN

- Utbildningsprogrammet baserar sig på framtids-, system- och designtänkande.
- Lab 3 2021 fokuserar på ojämlikheter i demokratisk delaktighet. En stor mängd människor i Finland vill påverka i samhället bara det görs möjligt.
- 10 olika team med fokus på varsin målgrupp:
  - ⇒ Funktionshindrade personer och funktionshinderråden

“Nothing about us without us” –tiimi/ –teamet

Elias Vartio
lakimies/jurist
SAMS –
Samarbets-
förbundet kring
funktionshinder
r.y./r.f

Marica Nordman
lakimies/jurist
SAMS –
Samarbets-
förbundet kring
funktionshinder
r.y./r.f

Elisabeth Hästbacka
esteettömyys-
koordinaattori,
vammaisneuvoston
sihteeri /
tillgänglighets-
koordinator,
funktionshinderrådets
sekreterare
Vaasan kaupunki /
Vasa stad

Tanja Korvenmaa
organisaatiokehittäjä/
organisations-
utvecklare
Osana yhteistä
ratkaisua Oy

Lari Karreinen
ratkaisukeskeinen
valmentaja/
lösningsfokuserad
coach
Osana yhteistä
ratkaisua Oy

ONGELMA

Vammaisneuvostot eivät usein koe tulevansa kuulluksi. Vammaisneuvostojen potentiaalia voidaan hyödyntää paljon nykyistä enemmän paremmalla yhteistyöllä ja selkeyttämällä päätöksentekoprosesseja. Kunnissa on kuitenkin monenlaisia käytäntöjä ja lähtökohtia.

Tämän videon avulla voi osallistujia kutsua mukaan! (löytyy myös ruotsiksi)

RATKAISU

Jotta vammaisneuvosto voisi toimia mahdollisimman vaikuttavasti tarvitaan:

- hyviä käytäntöjä ja prosesseja, jotta oikeat asiat tulevat sen pöydälle hyvissä ajoin
- yhteyksiä ihmisten välillä. Mitä läheisemmät suhteet neuvoston jäsenten, kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden välillä on, sen helpompi on kysyä ja myös ymmärtää erilaisia tarpeita

Siksi tässä työpajassa työstetään näitä molempia: yhteistyötä ja prosesseja yhdessä kuntakohtaisesti ja jaetaan käytäntöjä kuntien välillä.

Ketkä mukaan?

Mukaan kutsutaan:

- kunnan työntekijöitä, jotka suunnittelevat ja päättävät saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyvistä asioista
- vaikeinta on saada luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita, ja juuri heidän asennoitumisellaan on iso vaikutus
- vammaisneuvoston jäsenet ja varajäsenet

Jotta keskustelu on mielekästä, on mukana oltava niitä, joita asia koskee ja heitä, joilla on vaikutusvaltaa.

Työpaja

Kutsutaan mukaan vammaisneuvoston jäseniä, viranhaltijoita ja päätöksentekijöitä yhteiseen keskusteluun.

Työpajassa käsitellään:

- toimivia käytäntöjä ja miten niitä voisi parantaa
- seuraavia askelia niiden parantamiseksi
- samalla rakennetaan vuorovaikutussuhteita

Ohjelma

14.00 Aloitus

- Mistä on kyse, miten toimimme ja keitä täällä on? (20 min)
- Mitä asioita vammaisneuvostojen toiminnassa pitäisi kehittää? tutkija Linnea Henriksson, Åbo Akademi (20 min)

14.45 tauko (10 min)

Keskustelut

- Kunnittain keskustelut omasta aiheesta:
- Kysymys 1: Mikä toimii? Mitä haluaisimme parantaa? (20 min)
- Kysymys 2: Mitä voisimme tehdä, jotta asiat toimisivat paremmin? (20 min)

15.45 tauko (10 min)

Keskustelut

- Kysymys 3: Mitä minä voin tehdä? Mitä vammaisneuvostona voimme tehdä? (20 min)
- Keskustelun parhaiden ajatusten jakaminen kuntien välillä (15 min)

17.00 loppu

Osallistujien kutsuminen

- Kutsuprosessi vaatii aikaa ja toistoa, jotta oikeat ihmiset löytävät tiensä perille
- Voisivatko vammaisneuvoston jäsenet osallistua viranhaltijoiden ja päättäjiä kutsumiseen?
- Joka kunnassa on mietittävä erikseen, mitä kanavia pitkin kutsu saadaan perille

KUTSU

Ilmoittautuminen Sujuvampaa yhteistyötä vammaisneuvoston kanssa -työpajaan
9.11. klo 14.00 - 17.00

Tavoitteena on kehittää vammaisneuvoston ja sen kanssa työskentelevien viranhaltijoiden ja päättäjien yhteistyötä erityisesti kaksikielisissä kunnissa. Toivomme, että samasta kunnasta löytyy 3-7 henkilöä.

Muista houkutella muita kehittämisestä kiinnostuneita samasta kunnasta tai kuntaliitoksesta mukaan! Ensisijaisesti valitsemme mukaan kuntia, joista on tulossa mukaan sekä vammaisneuvoston että päättäjien tai viranomaisten edustajia.

Tervetuloa mukaan, jos olet

- vammaisneuvostoyhteistyön kehittämisestä kiinnostunut
- vammaisneuvoston jäsen, viranhaltija tai päättäjä
- sinulla on mahdollisuus houkutella muita samasta kunnasta mukaan
- sinulla on aikaa 9.11.2021 klo 14-17 osallistua työpajaan

Työpaja järjestetään Zoom-ympäristössä, koska se on Teamsiä parempi saavutettavuudeltaan. Tilaisuus on järjestetään vähintään kahdella kielellä suomeksi ja ruotsiksi. Tarvittaessa suomen- ja suomenruotsin viittomakielellä.

Ilmoittaudu xxx mennessä

ILMOITTAUTUMIS- LOMAKE

Asemasi

- viranhaltija
- vammaisneuvoston jäsen
- vammaisneuvoston sihteeri
- luottamushenkilö
- Muu...

Kerro lyhyesti miten yhteistyö vammaisneuvoston ja muun kunnan toimielinten välillä toimii tällä hetkellä.

Pitkä vastausteksti

Miksi haluatte kehittää vammaisneuvoston ja kunnan toimielinten yhteistyötä juuri nyt?

Pitkä vastausteksti

ILMOITTAUTUMIS- LOMAKE

Tarvitsetko jotain apua tai mukautuksia osallistumiseesi?

- Ei tarpeita
- Viittomakielen tulkkaus suomeksi
- Viittomakielen tulkkaus suomenruotsiksi
- Kirjoitustulkkaus ruotsiksi
- Kirjoitustulkkaus suomeksi
- Teknistä tukea tai perehdytystä Zoomin käytössä
- Materiaali ennakoon
- Muu...

Terveisiä tai kysymyksiä järjestäjille:

Pitkä vastausteksti

ILMOITTAUTUMISEN YHTEYDESSÄ JOKAINEN VALITSI TÄRKEIMMÄKSI KOKEMANSA AIHEET

Lähde: Linnéa
Henriksson, Åbo
Akademi

1 Vammaisia koskevia asioita käsitellään **kaikilla toimialoilla**, joten on hyvä selkeyttää ja luoda yhteistä ymmärrystä missä asioissa vammaisneuvoston asiantuntemusta kannattaa käyttää.

2 **Isot hankkeet ja muutokset** palveluissa, opetuksessa tai rakentamisessa vaikuttavat myös vammaisiin. Luodaan yhteistä näkemystä **mitä suuria asioita tulevalla valtuustokaudella** on tulossa valmisteluun ja miten vammaisneuvosto saadaan mukaan siihen.

3 Valmistelijat tarvitsevat aikaa ja lausuntojen on tultava riittävän ajoissa. **Luodaan yhteistä ymmärrystä aikatauluista**, jotta asiat ehditään käsitellä vammaisneuvostossa ja vastaukset huomioida valmistelussa.

4 Kunnan **johtosääntö, vammaisneuvoston ohjesääntö tai muut päätöksenteon ohjeet ja käytännöt** voivat helpottaa tai vaikeuttaa vammaisneuvoston sujuvaa osallistumista. Mikä on tilanne kunnassanne ja tarvitaanko näihin muutoksia?

5 Millaiset muutokset **kokouskutsuihin, tiedotukseen, yhteydenpitoon kunnan sisällä** ym helpottaisivat vammaisneuvoston toimintaa?

6 Millaiset muutokset **neuvoston kokoonpanoon** parantaisivat toimintaa: sihteeri, järjestöedustaja/t, luottamushenkilö/t tai luottamushenkilökummi (jos neuvostossa ei ole poliitikkoja jäsenenä)

7 Millaiset **tavat pitää yhteyttä eri toimialojen** viranhaltijoihin, luottamushenkilöihin, palveluntarjoajiin tai järjestöihin sujuvoittaisivat yhteistyötä? (Esimerkiksi viranhaltijoiden kutsuminen kokouksiin, avoimet tilaisuudet, työpajat jne)

8 Miten **osallistumisoikeus vammaisneuvoston edustajalle kaupunginhallituksen tai lautakuntien kokouksiin** voisi sujuvoittaa yhteistyötä?

9 Millaiset muutokset neuvoston **resursseihin** parantaisivat toimintaa: kokouspalkkiot, kahvitarjoilut, kokouspaikkojen vuokra, tiedotus-, matka- sekä koulutuskulut

10 Millaiset kokousmenettelyt tai **etä- ja hybridikokouskäytännöt** sujuvoittaisivat neuvoston toimintaa ja edistäisivät saavutettavuutta?

11 Millainen **koulutus** neuvostojen jäsenille, kunnan viranhaltijoille ja luottamushenkilöille parantaisi yhteistyötä?

Teknisiä ohjeita

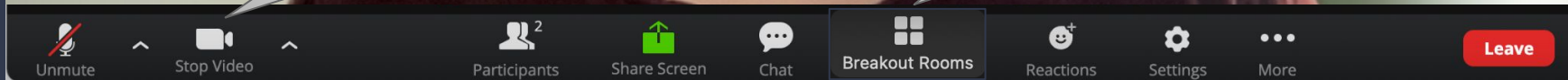

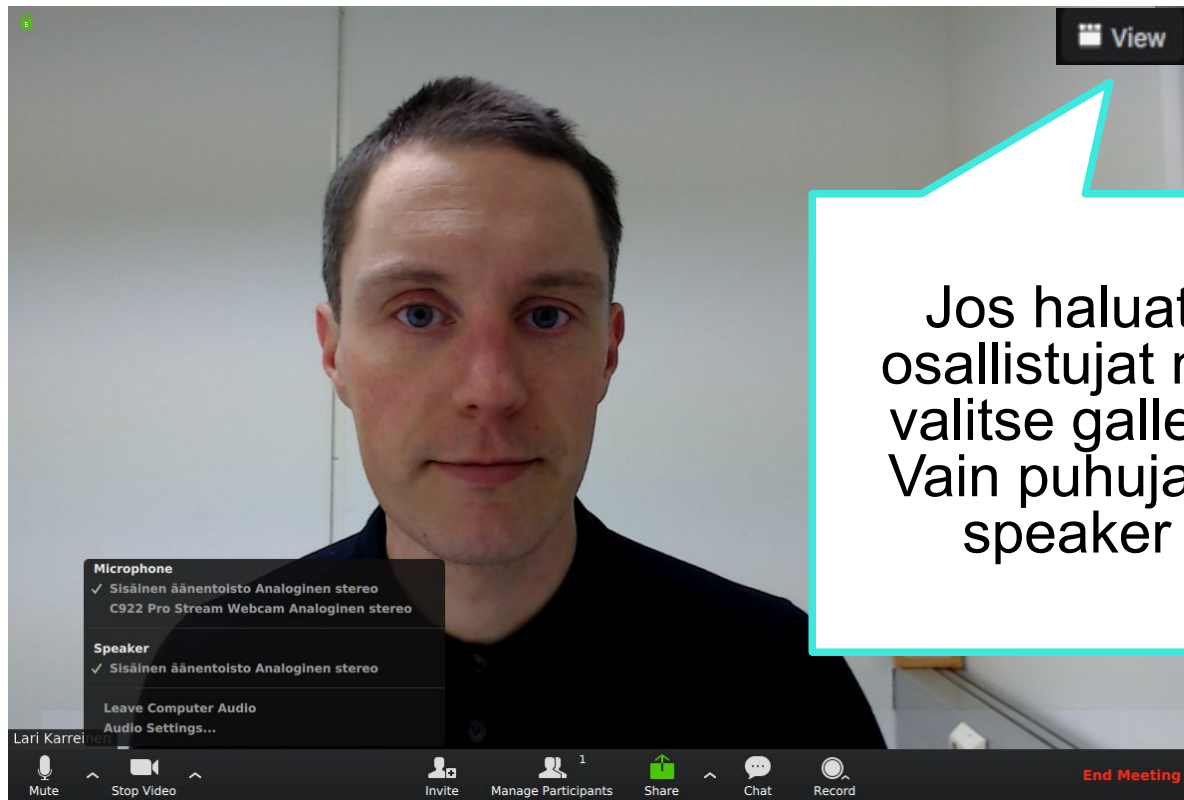
Tervetuloa! Teknisissä
huolissa soita
Tanjalle:
p. 044 297 4584

Ääni- ja
videoasetukset
löytyvät pienen
nuolen takaa

Täältä pääset
pienryhmähuoneeseen:
Breakout rooms > Join

Kaikki puhujat näkyviin Zoom-ikkunassa

The image shows a Zoom meeting window. In the center is a video feed of a man with short dark hair and blue eyes, wearing a black shirt. In the top right corner of the video feed, there is a 'View' button with a grid icon. In the bottom left corner, a settings menu is open, showing options for 'Microphone' and 'Speaker'. The 'Microphone' section has two checked items: 'Sisäinen äänentoisto Analoginen stereo' and 'C922 Pro Stream Webcam Analoginen stereo'. The 'Speaker' section has one checked item: 'Sisäinen äänentoisto Analoginen stereo'. Below these are options for 'Leave Computer Audio' and 'Audio Settings...'. At the bottom of the Zoom window, there is a toolbar with icons for 'Mute', 'Stop Video', 'Invite', 'Manage Participants', 'Share', 'Chat', and 'Record'. The name 'Lari Karreinen' is visible in the bottom left corner of the toolbar area. In the bottom right corner of the toolbar, there is a red 'End Meeting' button.

Microphone

- ✓ Sisäinen äänentoisto Analoginen stereo
- C922 Pro Stream Webcam Analoginen stereo

Speaker

- ✓ Sisäinen äänentoisto Analoginen stereo

Leave Computer Audio

Audio Settings...

Lari Karreinen

Mute Stop Video Invite Manage Participants Share Chat Record

End Meeting

Jos haluat kaikki osallistujat näkyviin, valitse gallery view. Vain puhuja, valitse speaker view.

Fasilitointiohjeita

Aloitus ja puheenvuorojen jakaminen

- Parasta, jos osallistujat voivat ottaa puheenvuorot itse.
Luonnollisempaa keskustelua
- Tarvittaessa puheenvuoroa voi pyytää nostamalla käden ylös kameran edessä
- Aloitus: kysy kysymys + mitä tiedätte aiheesta?
- Voi tehdä kierroksen, että jokainen kertoo vuorollaan lyhyesti
- Tai pyytää jokaista hetken miettimään asiaa yksin ja vaikka kirjaamaan ajatuksia lapulle, sitten kysy: mitä kirjoitit...

Kirjaus ja eteneminen

- Kirjaus dokumenttiin keskustelun aikana
- Ei jaeta näyttöä koko aikaa, jotta osallistujat voivat nähdä toisensa
- Voi siirtyä seuraavaan kysymykseen kun on sopiva hetki
- Tuloksia tärkeämpää on vuorovaikutus ja luottamuksen rakentaminen jäsenten ja viranhaltijoiden välillä

Tasapuolisuus

- Varmista, että kaikki pääsevät puhumaan
- Kysy hiljaisemmilta: haluaisitko sanoa jotain...
- Siedä hiljaisuutta, se voi olla tarpeen ajatusten ja rohkeuden kokoamiseen puheenvuoron ottamiseksi
- Aina voi kysyä mitä vielä...

Osallistujan ohje

- Ota rennosti. Kuuntele ja osallistu keskusteluun. Me hoidamme kaiken muun!
- Jos tarvitset teknistä apua, soita numeroon:
- Toivomme, että voit pitää kameraa päällä. Se auttaa niitä, jotka eivät kuule hyvin.
- Annamme kaikki ohjeet suullisesti.
- Puheenvuoroa voi pyytää sanomalla nimesi tai nostamalla kätesi ylös kameran edessä. Pysähdymme välillä tarkistamaan puheenvuoropyyntöjä.
- Jos tarvitset jotain mikä helpottaa osallistumistasi, niin pyydä. Jos voit auttaa toista, niin tee se.
- Mikrofonin voi pitää auki koko ajan, jos ei ole taustameteliä
- Ollaan kärsivällisiä: etänä kaikki toimii hitaammin.

Alustus: Linnéa Henriksson

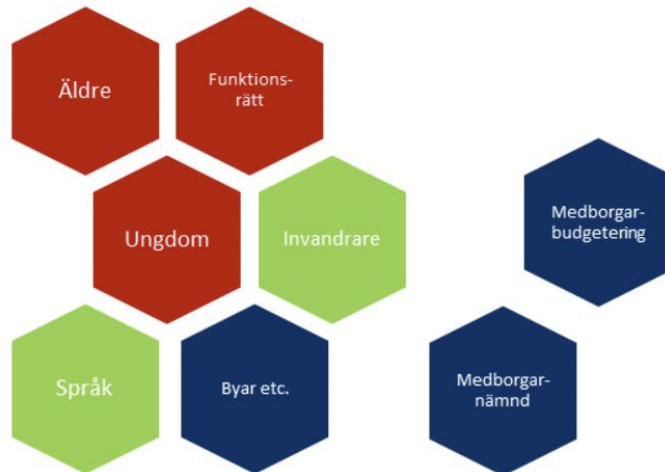
Varför är detta på bordet just nu?

Deltagandeidealet.

Behovet av tvärgående politik.

Minoriteters status.

Vårereformen.

Miksi tämä on pöydällä juuri nyt?

Osallisuusihanne.

Poikkihallinnollisen politiikan tarve.

Vähemmistöjen status.

SOTE-uudistus.

Förvaltning av minoritetsfrågor

Uppgiften ibland oklar

Förvaltningen inom organen

Platsen i organisationen ibland oklar

Relationerna mellan olika organ

Processen ofta oklar

Vad används minoritetsorganet till?

Vähemmistö-asioiden hallinta

Tehtävä joskus epäselvä

Neuvostojen sisäinen järjestely

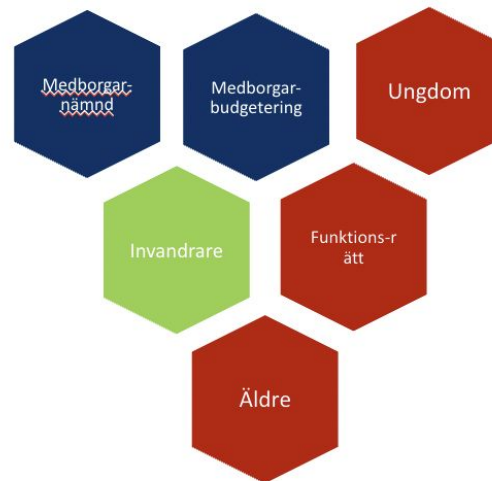
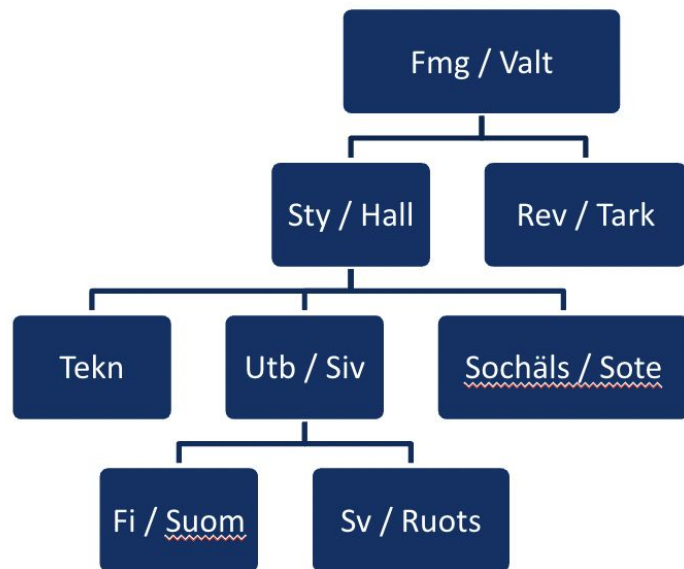
Paikka organisaatiossa joskus epäselvä

Eri elinten väliset suhteet

Prosessi usein epäselvä

Mihin vähemmistöneuvostoja käytetään?

Olika förvaltningslogiker

Hyviä käytäntöjä

Toimivat rutiinit.

Riittävät resurssit.

Sihteeristö tärkeä.

Luottamushenkilökummi.

Toimintaan liittyvä koulutus (sekä neuvostolle, poliitikoille että virkamiehille).

Statuksen ja suhteiden selkeyttäminen.

Konkreettisia asioita, mutta ei vain lausuntoja.

Riittävät yhteydet relevantteihin elimiin.

...

God praxis

Fungerande rutiner.

Tillräckliga resurser.

Sekretariatet viktigt.

'Politikerfadder'.

Utbildning (till både råden, politiker och tjänstemän).

Precisering av status och relationer.

Konkreta ärenden, men inte bara utlåtanden.

Tillräckliga kontakter till relevanta organ.

...

Ryhmiin jakautuminen

Ryhmiin jakautuminen

Kerro ääneen oma nimesi ja mihin ryhmään kuulut, niin saamme kaikki siirrettyä oikeisiin ryhmähuoneisiin.

Ryhmän nimi

1

2

3

4

5

6

7

Kirjuri

1

2

3

4

5

6

7

Check-in. Keitä on tänään paikalla?

Kerro:

- Kuka olet?
- Mitä toivoisit tältä työpajalta?
- 10 minuuttia, kunnittain ryhmissä

Tauko, jatketaan 15.10

Keskustelutehtävät kunnittain

- Jokainen kunta on valinnut oman kehittämisasiheensa
- Jakaudutaan ryhmiin
- Kirjaus lomakkeelle, jossa on valmiit kysymykset

Tehtävä 1: nykytilan ymmärrys

- Mikä toimii? Mitä haluaisimme parantaa
- Tavoitteena ymmärtää nykytila ja mitä haluttaisiin parantaa
- Ei tarvitse vielä ratkaista vielä mitään.
- 20 min

Kirjausdokumentissa on ohjeet vaihe vaiheelta

Ydinkysymys TOIMIALAT

Vammaisia koskevia asioita käsitellään kaikilla toimialoilla. Missä konkreettisissa asioissa vammaisneuvoston asiantuntemusta kannattaa käyttää?

Kysymys 1: Tuotos: lista asioita, joissa on kuultu / ei ole kuultu. Mitä konkreettisempia, sen parempi.

a) Missä asioissa ja tilanteissa vammaisneuvoston kuuleminen on toiminut, jos ei täydellisesti niin edes jotenkin?

b) Missä asioissa vammaisneuvosto ei ole tullut kuulluksi parhaalla mahdollisella tavalla?

c) Missä muissa asioissa vammaisneuvoston asiantuntemusta kannattaisi käyttää?

Tehtävä 2: mikä toimii, mitä lisää?

- Millaisia ovat toimivat käytännöt?
Miten ne toimivat?
- Mitä voisimme tehdä, jotta niitä tehtäisiin enemmän?

Kirjausdokumentissa on ohjeet vaihe vaiheelta

Kysymys 2: Tuotos: lista asioita jotka toimivat jo hyvin ja lista henkilöistä / tahoista joihin olla yhteydessä, jotta vammaisneuvosto pääsee vaikuttamaan asiaan. Mitä konkreettisempia, sen parempi.

a) Mitä silloin tehtiin hyvin, kun vammaisneuvoston kuuleminen toimi?

b) Mitä näiden kokemusten pohjalta kannattaisi tehdä, jotta vammaisneuvosto saadaan mukaan edellä mainittujen aiheiden valmisteluun?

Tauko

Tehtävä 3: mitä teemme?

- Mitä pientä minä voisin tehdä yhteistyön parantamiseksi vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä?
- Mitä vammaisneuvosto voisi tehdä yhteistyön parantamiseksi vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä?
- Mitä vammaisneuvosto ja viranhaltijat yhdessä voisivat tehdä yhteistyön parantamiseksi?

Kirjausdokumentissa on ohjeet vaihe vaiheelta

Kysymys 3: Tuotos: jokaiselle osallistujalle konkreettisia asioita, mitä hän voisi tehdä ja ehdotuksia toimenpiteistä vammaisneuvostolle ja viranhaltijoille.

a) Mitä pientä minä voisin tehdä yhteistyön parantamiseksi vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä?

b) Mitä vammaisneuvosto voisi tehdä yhteistyön parantamiseksi vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä?

c) Mitä vammaisneuvosto ja viranhaltijat yhdessä voisivat tehdä yhteistyön parantamiseksi?

Tauko, uudet ryhmät

Tehtävä 5: reflektio vertaisten kesken

Eri kuntien vammaisneuvostojen jäsenet ja viranhaltijat omissa ryhmissään

- mitä oivalluksia tai hyviä käytäntöjä haluaisit kuulla muilta? Mitä haluaisit jakaa?

Palaute

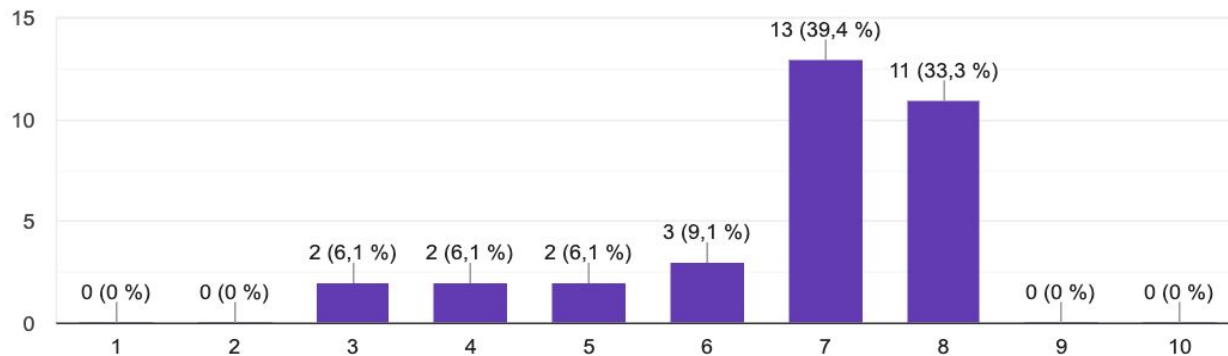

Tyytyväisyys yhteistyöhön ennen työpajaa

Kuinka hyvänä arvioisit yhteistyötä vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä tällä hetkellä? Enligt din bedömning, hur bra fungerar samarbetet mellan funktionshinderrådet och kommunens andra aktörer i nuläget?

33 vastausta

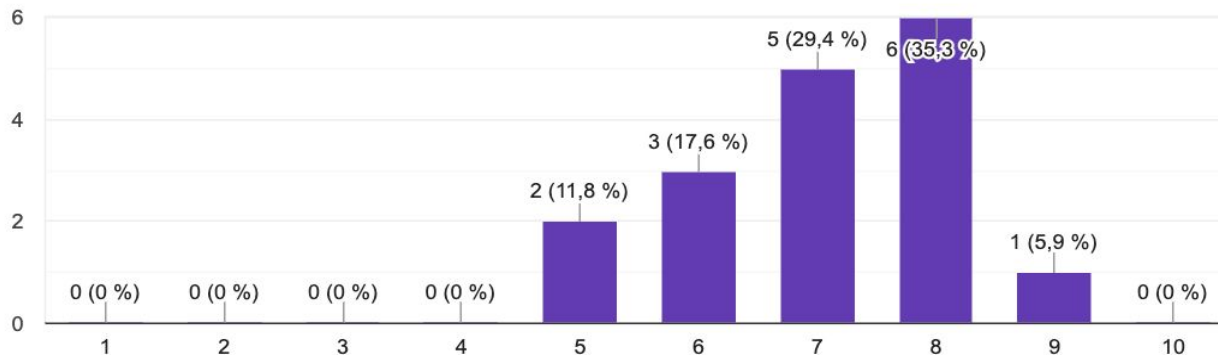

Tyytyväisyys työpajan jälkeen

Kuinka hyvänä arvioisit yhteistyötä vammaisneuvoston ja kunnan muiden toimijoiden välillä työpajan jälkeen? / Hur bra är samarbetet mellan funktionshinderrådet och kommunens andra aktörer efter workshopen enligt din bedömning?

17 vastausta

Mikä oli hyvää

Kuulla muiden toimintatavoista

Osallistujien aktiivisuus.

Yhteiset keskustelut tutustuttivat osallistujia toisiinsa. Samoin vammaisneuvoston toiminnasta sai hieman tuntumaa ja vaikuttaa siltä, että yhteistyötä on luvassa.

Kuulla muita neuvostoja

Hyvät luennoitsijat

Työpaja oli hyvä yritys selkeyttää vammaisneuvostojen ja kuntien yhteistyötä. Haasteet ovat kuitenkin ilmeisesti aika mutkikkaita ja monitahoisia ja kunnatkin keskenään kovin erilaisia, joten kovin syvälle kaikkiin/yksittäisiin ongelmiin ei ainakaan omassa ryhmässämme päästy.

Keskustelu ja että sitä kokosi ulkopuolinen henkilö

Ylipäätään se, että työpaja järjestettiin; lisää vastaavia.

Sujuva, jämäkkä fasilitointi ja mielenkiintoinen keskustelu.

Keskustelut yhdessä

Arrangemanget, ivriga deltagare

Tutustuminen toisiin, myös eri paikkakunnilta kuuli miten menee.

Hyvä fasilitointi.

Hyvin organisoitu tilaisuus ja hyvää keskustelua!

Kaikki

Ihmisten kokoaminen yhteen ja vuorovaikutus

Kuulla muiden toimijoiden näkökulmia

Keskustelu monialaisesta vaikuttamisesta. Liian moninainen vammaisneuvoston tehtäväalue hajottaa helposti fokuksen. Hyvä, että oli rauha puhua oman vammaisneuvoston kanssa omasta kaupunki-kontekstista. Hyvä, että piti valita yksi teema etukäteen.

Mitä olisi voinut tehdä toisin

Enemmän aikaa eri kaupunkien/kuntien väliseen keskusteluun

Kasvokkain olisin saanut paremmin kontaktia toisiin, eteenkin kun olen uusi varajäsen neuvostossa.

Keskustelu olisi voitu rajata tiukemmin sovittuun aiheeseen, mutta mielestäni tuo 'syrjähtely' oli kuitenkin antoisaa.

Saada lisää virkamiehiä

Osallistujat oli rajattu, joten osallistuin tarkkailijana. Toivottavasti näitä järjestetään jatkossakin.

En tiedä/muista, oliko tietoa keskeisistä ongelmakohtista kerätty osallistujilta ennen työpajaa. Se voisi osaltaan auttaa esim. joihinkin tiettyihin haasteisiin fokuoimiseen.

Istumme muutenkin saman vammaisneuvoston kanssa keskenämme ja tässä sitä vain jatkettiin. Olisi ollut hyödyllisempää sekoittaa pakkaa jotta hyviä käytäntöjä olisi tullut ilmi

Yksi työpaja on kuitenkin vain yksi työpaja. Aika on lyhyt ja asiaa on paljon. Kiitos kuitenkin työpajasta, se on ehdottomasti parempi kuin ei mitään.

Nopea katsaus soteuudistuksen tämän hetkiseen tilanteeseen ja hyvinvointialueisiin olisi ollut tarpeen.

Kaikki ok

ingenting

Ihan ok näin.

Oli hiukan nopea tahti.

Tilaisuuden kutsu oli hieman vaikea hahmottaa, mutta hyvin saimme osallistujia mukaan ja pääsimme osallistumaan.

Ei tarvitse

Konsepti oli ihan hyvä.

Esiin nousseet hyvät käytännöt ja
ratkaisut

VAIKUTTAMISEN AVAIMET

- Aktiivinen, positiivinen yhteys + tieto siitä, kuka tekee mitä ja keneen olla yhteydessä
- Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden vierailut kokouksissa
- Neuvoston kuuleminen aikaisesta vaiheesta prosessin loppuun asti
⇒ Viranomaisilla tieto, että se säästää aikaa ja rahaa
- Läsnaolo- ja puheoikeus valtuustossa, sekä vammaisasiamiehen ja/tai aktiivisen neuvostosihteerin merkittävä rooli

NYCKLAR TILL PÅVERKAN

- En aktiv och positiv kontakt + vetskap om vem som gör vad och vem man ska kontakta
- Besök av tjänstemän och förtroendevalda på rådets möten
- Hörande av rådet från ett tidigt skede ända till slutet av processen
⇒ Tjänstemän har vetskap om att det sparar tid och pengar
- Närvaro- och yttranderätt i fmge samt en funktionshinderombudsmans och/el. en aktiv radssekreterares betydelsefulla roll

ESIMERKKEJÄ IDEOISTA YHTEISTYÖN PARANTAMISEKSI

Neuvosto ja sen tarkoitus esille

- Yhteistyö kaupungin viestintäosaston kanssa
- Esittely hallinnolle + päättäjille
- Julkisuus: luottotoimittaja, FB-sivut, kannanotot esille jne

Yhteistyön kehittämiseen aikaa

- Neuvoston sisäiset laajemman keskustelun kokoukset ja strategiset työryhmät
- Työpajat yhdessä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa
- Enemmän keskustelua, vähemmän kalvosulkeisia

EXEMPEL PÅ IDÉER FÖR ATT FÖRBÄTTRA SAMARBETET

Rådet och dess syfte mer fram

- Samarbete med stadens kommunikationsavdelning
- Presentation för administrationen och beslutsfattarna
- Offentlighet: en pålitlig reporter, FB-sidor, ställningtaganden osv.

Tid för att utveckla samarbetet

- Nämndens breda interna diskussioner på möten och strategiska arbetsgrupper
- Workshopar med tjänstemän och förtroendevalda
- Mer diskussion, mindre föreläsning

ESIMERKKEJÄ IDEOISTA YHTEISTYÖN PARANTAMISEKSI

Yhteyshenkilö ("focal point") eri hallinnonaloilta

- Helpottaa yhteistyötä oikeiden henkilöiden/tahojen kanssa

Kunnan johtosääntöön velvoite kuulla vammaisneuvostoa

- Tietoisuus johtosäännön muuttamisprosessista

Ennakkoluulot ja pelot pois

- Lisäkulujen pelko ei saisi olla neuvoston kuulemisen esteenä

Digisaavutettavuuden kehittäminen

EXEMPEL PÅ IDÉER FÖR ATT FÖRBÄTTRA SAMARBETET

En kontaktperson ("focal point") inom olika förvaltningsområden

- Underlättar samarbetet med rätta personer/rätt aktörer.

Förpliktelse om att rådet bör höras i kommunens förvaltningsstadga

- Vetskap om förvaltningsstadgans ändringsbehov

Slopa fördomar och rädslor

- Rädslan för merkostnader borde inte vara ett hinder för att rådet ska höras

Utvecklande av digital tillgänglighet

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Vammaisneuvostojen koulutusta tarvitaan
- Tärkeää kehittää neuvoston vuorovaikutussuhteita päättäjiin ja viranhaltijoihin
- Kuntien keskinäisellä kokemusten vaihdolla voidaan kehittää toimintatapoja ja parantaa vaikuttamismahdollisuuksia

SLUTSATSER

- Utbildning för funktionshinderråden behövs
- Viktigt att utveckla rådets relation och växelverkan med beslutsfattare och tjänstemän
- Genom utbyte av erfarenheter mellan kommunerna kan man utveckla förfaringssätten och förbättra påverkningsmöjligheterna

KIITOS!

TACK!